

੫੦. ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੇਠਲੀਆਂ, ਮੈਰੀ ਨੋਟਬੁਕਸ ਵਿਚੋਂ, ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਟਾਇਪ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦਿਆਂ ਸਨ ਉਤਲੇ ਟੈਕਸਟ ਵਿਚ ਹੀ। ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁਣ ਅੱਧ ਭੁਲ ਗਈਆਂ ਹਨ ਮੈਨੂੰ ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕਾਫੀ ਹੋਰ ਕੰਮ ਮੰਗਣ। ਕੋਈ ਖਾਸ ਤਰਤੀਬ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਇਹ ਨੁਕਤੇ। ਨਾਂ ਹੀ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਏਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਫ਼ ਕਰਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੀ ਕਰਾਂਗਾ, ਪਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ...

(੫੦.੦੧)

(੫੦.੦੨)

(੫੦.੦੩)

(੫੦.੦੪)

(੫੦.੦੫)

(੫੦.੦੬)

(੫੦.੦੭)

(੫੦.੦੮)

(੫੦.੦੯)

(੫੦.੧੦)

(੫੦.੧੧)

(੫੦.੧੨)

(੫੦.੧੩)

(੫੦.੧੪) ਮੈਂ ਖੋਜੀਆਂ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟਰਪੁਣੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹਿੰਸਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜ ਵੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਨੈਸ਼ਨਲਇਜ਼ਮ ਕਰਕੇ। ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਕਿਣੀ ਬੇਕੁਦਰਤੀ, ਬੇਤੁਕੀ ਤੇ ਭੱਦੀ ਹੈ ਲਈ ਪੜੇ ਬਾਈਓਲੋਜਿਸਟ ਲੁਇਸ ਬੋਮਸ ਦਾ ਲੇਖ "ਦੀ ਇਕਸ", ਓਹਦੀ ਕਿਤਾਬ "ਲਾਇਵਜ਼ ਓਫ਼ ਆ ਸੈਲ" (੧੯੭੪) ਦੇ ਪੰਨੇ ੫੮-੬੦।

(੫੦.੧੫) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਨ "ਮਹਾਨ" ਵੀ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਤਾਂ, ਸਾਰੇ ਹੀ ਖੋਜੀਆਂ ਦੇ ਜੇ ਮੈਂ ਨਾਮ ਲਿਤੇ ਹਨ, ਓਹਨਾਂ ਸੱਭ ਅੱਤ ਉੱਤਮ ਗਣਿਤ ਕਿਤਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ, ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਐਲੋਰਜੀ ਜੀ ਵੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਸ਼ਬਦ "ਗਰੇਟ" ਨਾਲ, ਇਹਦੇ ਆਮ ਦੁਰਪ੍ਰਯੋਗ ਕਾਰਣ, ਦੇਖੋ ਸੋਹਨ ਲਾਲ ਸਨ ਓਫ਼ ਵਾਸੋ ਮਲ।

(੫੦.੧੬) "ਬਟ ਡੱਜ਼ ਦੈਟ ਨੌਟ ਰੀਡਿਊਸ ਯੌਅਰ ਰੀਡਰਸ਼ਿਪ"? ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਓਹਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਗਣਿਤ ਉੱਤੇ ਖਿਆਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਹੀ ਲਿਖਦਾਂ ਹਾਂ। ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਏਥੇ ਤਕ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੋ ਤਾਂ ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਰੇ ਵਰਗੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਤੇ ਪੜਦੇ ਗਣਿਤਕਾਰ ਹੋ। ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਦੋ ਤਿਣ ਪੱਛਮੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਗਣਿਤ ਪੜ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਮੌਸਟ ਪਰੋਬੇਬਲੀ ਇਕ ਵਿਚ ਲਿਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਮੂਲ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਥੇਮੈਟਿਕਸ ਕਰਦੇ ਹੋ--ਯਾਂ ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਕਦਾਂਈਂ ਆਪਣੇ ਵਰਗੇ ਕਿਸੀ ਹੋਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋ--ਤਾਂ ਸੁੱਚਦੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ। ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰ, ਤਕਨੀਕੀ ਟਰਮਜ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ, ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਫ਼ੋਰਣ ਫ਼ਰੇਜ਼ ਤੇ ਵਰਡਜ਼ ਵੀ ਯੁਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਬਸ ਇਸੀ, ਕਿਸੀ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਣਿਤਕਾਰ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਵਿਚ ਹੀ ਮੈਂ ਇਹ ਲੇਖ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਅੱਗੇ ਮੈਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ, ਜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ, ਓਹਨਾਂ ਲਈ ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਟਰਾਂਸਲੇਸ਼ਨ ਤਿਣ ਮਹੀਣਿਆਂ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦੇਵਾਂ। ਦਰਅਸਲ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੈਰਾ ਗਣਿਤ ਪੜਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਹੈ, ਓਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਜ਼ਾਫ਼ਾ ਹੀ ਹੋਏਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਦੀ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪੋਲੀਸੀ ਅਪਣਾਈ ਹੈ!

(੫੦.੧੭) ਫ਼ੈਸ਼ਨ ਯਾਂ ਹੱਕੂਮਤ ਦੀ ਮਾਰ ਨਾਲ ਜੋ ਭਾਸ਼ਾ ਮਰਦੀ ਨਹੀਂ, ਓਹ ਹਾਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਤੱਗੜੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ! ਸੱਭ ਪੜੇ ਲਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ, ਮਸਲਣ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਣ ਪੁਰੀ ਪੜ ਤੇ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਦੇਖੋ ਸਵਿੱਚਿਜ਼ ਐਂਡ ਫਿੰਗਰਜ਼ (ੳ) - ਓਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਯਕੀਨਣ ਜਾਨਦੇ ਹਨ। ਇੰਵੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀ ਆਂਏਆਂ ਕਿਹੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਹਿੰਦੀ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਉਰਦੂ, ਫ਼ਾਰਸੀ, ਤੁਰਕੀ, ਵਗੈਰਾ ਨੂੰ। ਕਵੀਤਾ ਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਿਮਿਤ ਰਖਨਾਂ - ਜਿੰਵੇ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ "ਉਰਦੂ ਪ੍ਰੇਮੀ" ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਰਖਣਾਂ ਚਾਹਦੇ ਹਨ - ਓਸ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਾਏ ਬਾਏ ਕਹਿਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਮੈਨੂੰ, ਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਕਿਸੀ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬੀ ਗਣਿਤਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਣੀ ਚਾਹਿਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਗੜੀ ਲੈਂਗੁਏਜ ਵਿਚ ਮੈਥੇਮੈਟਿਕਸ ਲਿਖਣ ਵਿਚ।

(੫੦.੧੮)

(੫੦.੧੯)

(੫੦.੨੦)

(੫੦.੨੧)

(੫੦.੨੨)

(੫੦.੨੩) ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅੱਭਾਰੀ ਹਾਂ **ਲਾਏਬਰਰੀ ਜੈਨੇਸਿਸ** ਦਾ। ਮੈਂਨੂੰ ਇਹ ਗਲ ਬਿਲਕੁਲ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਂਦੀ ਕਿ ਜੋ ਨੇਕ ਲੋਗ ਇਹ ਸੇਵਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਖੋਜੀਆਂ ਦੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਇੰਟਰਨੇਟ ਤੇ, ਓਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਨੋਬਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਅਜੇ ਤਕ ਵੀ ਕਿਓਂ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

(੫੦.੨੪)

(੫੦.੨੫)

(੫੦.੨੬)

(੫੦.੨੭)

(੫੦.੨੮)

ਕੇ ਐਸ ਸਰਕਾਰੀਆ

੩੦ ਸਤੰਮਬਰ ੨੦੧੮ ਤੋਂ